

Tlačová správa

Potenciál úspor energie v okrese Rožňava je obrovský

Rožňava, 15.12.2020: Analýzy energetických údajov v územiach mikroregiónov Betliar - Stratená, Domica, Čremošná a Štítnická dolina preukázala veľký potenciál úspor energie. Ak by sa im podarilo tento potenciál využiť, položia si pevné základy pre vlastnú energetickú sebestačnosť v budúcnosti. Odznelo to na online informačnom dni, ktorý 9.12.2020 zorganizovali Priatelia Zeme-CEPA v spolupráci s Centrom udržateľnej energetiky Gemer.

Energetická analýza sa zamerala najmä na tri sektory, v ktorých dochádza k značnej spotrebe energie: budovy, dopravu a verejné osvetlenie a na výpočet potenciálu lokálnych obnoviteľných zdrojov.

Vo všetkých mikroregiónoch sa podarilo vytvoriť rozsiahle databázy technických informácií o viac ako 9 500 využívaných administratívnych, školských a zdravotníckych budovách a tiež bytových a rodinných domoch v 60 obciach a v meste Dobšiná. Celková ročná energetická potreba na ich vykurovanie, prípravu teplej vody a prevádzku všetkých spotrebičov predstavuje takmer 831 225 MWh. Až 87 % energie ide na vykurovanie. Ak by sa všetky tieto budovy komplexne obnovili a zateplili, ušetrilo by sa ročne vyše 623 tisíc MWh (75 %) energie. V územiach jednotlivých mikroregiónov sa podiel úspor energie pohybuje vždy v rozmedzí od 71 % (MR Betliar - Stratená) do 77 % (MR Štítnická dolina).

Znamená to, že existujúce budovy potrebujú približne 4-krát viac energie, ako by potrebovali, keby spĺňali tepelno-technické požiadavky pre rovnaké budovy postavené po roku 2016. To isté platí pre ich prevádzkové náklady a vyprodukované emisie skleníkových plynov.

Analýza obsahuje štyri scenáre využívania obnoviteľných zdrojov na krytie energetickej potreby budov, vrátane tzv. bezuhlíkového scenára. Ten uvažuje s vykurovaním 75 % obnovených budov tepelnými čerpadlami (zvyšných 25 % obnovených budov by sa vykurovali biomasou), solárnou prípravou teplej vody a s inštaláciou fotovoltických systémov na všetky využiteľné časti striech. Tento cieľový scenár reaguje na potrebu dosiahnutia uhlíkovej neutrality do roku 2050. K tomuto cieľu sa Slovensko zaviazalo v júni 2019. Podľa štvrtého scenára by energetické úspory vo všetkých mikroregiónoch spolu dosiahli hodnotu vyše 717 tisíc MWh (až 86 % oproti východiskovému roku 2017).

Zaujímavé sú aj zistenia o energetickej spotrebe v doprave. Spotreba fosílnych palív vo všetkých mikroregiónoch v individuálnej automobilovej doprave prevyšuje ich celkovú spotrebu vo verejnej doprave až 8-krát, pričom počet osobných áut každý rok rastie. Počet registrovaných osobných automobilov vo všetkých mikroregiónoch vzrástol od roku 2010 do roku 2018 asi o polovicu.

Analýza sa zamerala na 8 opatrení s cieľom znížiť spotrebu fosílnych palív v doprave vrátane bezuhlíkového variantu. Ten predpokladá uplatnenie zásad hospodárneho jazdenia, zdieľanie časti vozidiel, prechod časti užívateľov individuálnej dopravy na verejnú a výmenu benzínových a dieselových vozidiel za elektromobily. Podmienkou je však výrazné zníženie celkového počtu osobných áut.

Sústavy verejného osvetlenia už boli v uplynulých rokoch vo viacerých obciach v regióne úplne alebo čiastočne modernizované. Ročný potenciál úspor elektriny v pôvodných sústavách so svetelnými zdrojmi s vysokou spotrebou elektriny a bez možnosti účinnej regulácie je vo všetkých mikroregiónoch stále vyše 40 % (ročný potenciál úspor je v MR Betliar-Stratená 109 MWh, v MR Domica 77 MWh, v MR Čremošná 81 MWh a v MR Štítnická dolina 61 MWh).

Analýza sa zaoberala aj výpočtom udržateľného potenciálu obnoviteľných zdrojov energie, najmä drevnej a poľnohospodárskej biomasy, termického aj fotovoltaického využitia slnečnej energie na strechách budov, nízkoenergetickej energie bezprostredného okolia budov a okrajovo aj náčrtom využitia veternej energie.

Výpočty ukázali, že potenciál drevnej biomasy a slnečnej energie je takmer dostatočný na pokrytie celej optimalizovanej energetickej potreby budov v bezuhlíkovom scenári. Ak by mikroregióny chceli byť úplne energeticky sebestačné, museli by nájsť a využiť ešte ďalšie možnosti (napr. geotermálnu energiu z väčších hĺbok, solárnu energiu na zemných inštaláciách, prípadne aj veternú a vodnú energiu). To si však vyžiada veľmi citlivý prístup, aby sa regeneračný potenciál obnoviteľných zdrojov uchoval aj pre ďalšie generácie.

Z doterajších zistení vyplýva potreba veľmi dôsledného zvažovania každého ďalšieho zvyšovania celkovej energetickej potreby mikroregiónov a uvážlivé rozhodovanie o využití finančných zdrojov. Uvedené analýzy sú súčasťou nízkouhlíkových stratégií, ktoré vypracovalo Centrum udržateľnej energetiky Gemer pre všetky uvedené mikroregióny. Tieto dokumenty sa môžu stať cenným zdrojom informácií pre samosprávy v okrese Rožňava a užitočnou „cestovnou mapou“ k ich bezuhlíkovej budúcnosti.

Kontakt:

Priatelía Zeme-CEPA, o.z.

Čučmianska dlhá 1504/8, 048 01 Rožňava

Mgr. Danka Domiková, regionálna koordinátorka (0904 308 239)

Prostriedky na vypracovanie nízkouhlíkových stratégií pre mikroregióny okresu Rožňava získalo Centrum udržateľnej energetiky Gemer n.o., z operačného programu Kvalita životného prostredia financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Metodickú podporu mu poskytuje združenie Priatelía Zeme-CEPA vďaka podpore z operačného programu Efektívna verejná správa financovaného z Európskeho sociálneho fondu.